

Mercedes Benz og dens skaber

Af Udfordringen 24. sep. 2014/39 (Læsetid: 5 minutter)

Det er en kategorifejl at tro, at fordi vi forstår hvilke upersonlige principper, der virker i universet, er det unødvendigt at tro på, at der skulle eksistere en Skaber, som har designet, opbygget og som opretholder universet.

Af Poul Henning Krog, forfatter af bogen "Kære Hr.

Tyv" og frikirkepræst

Siden jeg var dreng, har jeg altid været fascineret af biler. En af mine bedste legetøjsbiler var en sort og rød Mercedes Benz ambulance. Den indgik i de fleste lege på gulvet, som i øvrigt også var fyldt med lego, dyr og mange andre biler.

Engang skilte jeg ambulancen ad, og skruen blev væk. Jeg havde åbenbart ikke den nødvendige ydmyghed over for designeren af denne ambulance. Jeg måtte erkende, at dette at lege med bilens undervogn uden karosseri kan lade sig gøre, om end det ikke er helt så sjovt og ganske kikset i forhold til respekt for designeren.

Vauxhall'en

I min familie er vi ellers gået meget lidt op i biler. Vi kørte i mange år i den engelsk producerede bil – Vauxhall.

Vauxhall er klart ringere end den tilsvarende tysk producerede Opel.

Argumentet for engelske biler var, at vi skulle støtte englænderne, som havde befriet os fra tyskerne under 2. verdenskrig. Lidt udfordrende for et barn at gribe, men ikke for ingenting var min far historielærer på seminariet.

I den ene Vauxhall opnåede vi den rekord at få slidt 3 nye koblinger ned på 100.000 km. I Jylland var min far oplært med mellemgas, hvilket han aldrig helt kommer over. Oversat er der mange omdrejninger på motoren og en form for filen i koblingen, som positivt set havde den fordel, at bilen yderst sjældent gik i stå, for gas og omdrejninger var der nok af.

Den sidste bil mine forældre anskaffede, var imidlertid en Toyota Corolla.

Logikken her i forhold til japanerne blev der ikke talt om. Toyota Corolla, som for øvrigt er den bil i verden, der er produceret flest af, kørte til gengæld upåklageligt og havde åbenbart en ret stærk kobling.

Hos Falck i Svendborg

Tilbage for barnet og teenagerne stod det dog klart, at en Mercedes Benz var toppen. På en skoleudflugt til Falck i Svendborg fik vi oplyst, at deres ambulancer typisk kørte 1 million km, før de blev skiftet ud. I enkeltstående tilfælde kunne bilerne køre helt op til 2 millioner km. Jo, Mercedes Benz var bare sagen. Nu skal man ikke glemme, at opfinderen af den første bil var Hr. Karl Friedrich Benz.

'Guden' inde i motoren

Var der ind i vores bilverden ankommet en person fra en stamme i Sydamerikas jungle, en person som var fuldstændig ukendt med moderne teknik, ville denne person formentlig tro, at der sad en gud inde i motoren. Måske ville han forestille sig, at når motoren kørte som den skulle, var det fordi, at Hr. Benz inde i motoren var tilfreds med ham. Nægtede bilen at starte, var det fordi, Hr. Benz var utilfreds med ham.

Hvis samme person læste til ingeniør og skilte bilen ad, ville han indse, at der ikke sad en Hr. Benz inde i motoren. Han ville også forstå, at bilen ikke kørte pga. Hr. Benz, men pga. de upersonlige principper, der gælder for en forbrændingsmotor.

Ikke uden designer

At få samme person overbevist om, at der ikke fandtes en Hr. Benz, at der ikke var nogen designer, som stod bag hele bilen, at bilen en dag blot pludselig stod der fix og færdig, ville derimod være ikke blot vanskeligt, men nærmest umuligt.

At konkludere fra en bil der kan studeres, til at der ingen designer findes, kaldes i filosofisk terminologi for en kategorifejl. Havde der aldrig eksisteret en Hr. Benz til at designe de nødvendige mekanismer, ville der heller ikke være nogen mekanismer, han kunne blive klog på.

Årsag eller oprindelse

På ganske samme måde er det en kategorifejl at tro, at fordi vi forstår, hvilke upersonlige principper, der virker i universet, er det unødvendigt eller umuligt at tro på, at der skulle eksistere en personlig Skaber, som har designet, opbygget og som opretholder universet.

Med andre ord bør vi ikke forveksle de mekanismer, hvorved universet virker, med hverken dets årsag eller dets oprindelse.

Utrolig komplekst

I den store skala får vi i dag ved hjælp af Hubbleteleskopet fra sin bane højt over atmosfæren sendt fantastisk smukke billeder af universet ned til os. På den ufattelige lille skala afdækker STM-mikroskopet livets utrolige komplekse molekylærbiologi med dens informationsrige makromolekyler og dens miniatureverden med proteinfabrikker i mikroformat.

Jeg kan oplyse, at et menneske består af 100.000 forskellige proteiner, som hver især er en kemisk kompliceret størrelse med et specifikt formål. Her møder vi en kompleksitet og en præcision, der til sammenligning får selv en ny Mercedes Benz motor til at se uendelig primitiv ud.

Er vi en tilfældighed?

Er vi og universet med dens overflod af galaktisk skønhed og raffineret biologisk kompleksitet ikke andet end produkter af nogle irrationelle kræfter, der virker med en tilfældig mængde stof og energi uden mål og mening? Kan man virkelig tro på, at rationalitet kan opstå ved ikke-styrede naturlige processer, processer der på en eller anden tilfældig måde arbejder med universets råstof under de begrænsninger naturlovene stiller op? Min erfaring fra mit hus og have går mere i retning af den forståelse, at

tilføres der ikke rationalitet, intelligens, ordenssans og arbejdsindsats, så kommer hus og have ikke af sig selv i smuk logisk system og orden, bare der går lang nok tid – snarere tværtimod.

Sund fornuft

”Altså, som almindelig sund fornuft tilsiger os, forholder det sig sådan, at Darwins teori er korrekt i den lille skala, men ikke i den store.

Kaniner kommer fra andre lidt forskellige kaniner, hverken fra (ur)suppe eller kartofler.

Hvor de kommer fra i første omgang, er et problem, der endnu ikke er løst, ligesom meget andet af kosmisk skala.” (astrofysiker og matematiker Sir Fred Hoyle).

For mit vedkommende kræver det langt større tro at tro på, at Hr. Benz eller Skaberen ikke findes, end at tro på at der findes en Hr. Benz, og der findes en Skaber.

Udfordringen

Udfordringen giver dig kristne nyheder og emner fra ind- og udland hver uge.